

MANDOLIINIÕPPE AINEKAVA (põhiõpe)

Ainekava lühikirjeldus

Mandoliiniõppe ainekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö Rae Huvialakooli mandoliineriala põhiõppes. Ainekava alusel toimuv õpe on mõeldud muusikahuvilistele õpilastele, kes on huvitatud instrumentaalmuusikast ja praktilisest väljundist – mandoliinimängust. Silmas on peetud maksimaalselt iga õppuri võimeid, loovust ja koostöövalmidust.

Õppetöö korraldus

Õppetöö peamiseks vormiks on õppetund (1 akadeemiline tund – 45 min.). Õppetöö vormiks võivad olla veel iseseisev õpe, e-tund, konkurss, esinemine, töötuba, laager, kontserdikülastus, õppekäik, ekskursioon jms. Õppetöö sisaldab pidevat iseseisvat tööd.

Õppetöö toimub järgmistes kooliastmetes:

1. noorem aste (1.-4. klass);
2. vanem aste (5.-7. klass);
3. lisa-aastad (soovi korral).

Ühes õppeaastas on 35 õppenädalat.

Maksimaalne tundide arv mandoliineriala põhiõppes on 2 tundi nädalas.

Pillide olemasolu korral on õpilasel võimalik kasutada kooli pille. Vanemates astmetes on vajalik isikliku instrumendi olemasolu.

Õppeesmärgid

1. muusikalise eelhariduse omandamine, arvestades õpilase individuaalseid võimeid, eripära, arengut, iseseisvust, omaalgatust, aktiivsust;
2. mandoliinimängu põhialuste omandamine;
3. muusikahuvi tekitamine, selle hoidmine ja süvendamine;
4. analüüsimisoskuse ja muusikalise maitse arendamine;
5. iseseisva töö oskuste kujundamine;
6. loovuse arendamine;
7. rütmitunde, astmetaju, muusikalise mälu, fraseerimise arendamine;

8. muusikaalaste teoreetiliste teadmiste omandamine tulenevalt mandoliini tehnilistest võimalustest;
9. isikupärase väljendusstiili kujundamine;
10. koosmusitseerimise ja improviseerimisoskuse arendamine.

Pädevused

Pädevused kujunevad õppeprotsessis, aga ka tunni- ja koolivälises tegevuses. Pädevused on õppekavas esitatud viie rühmana: õpipädevus, tegevuspädevus, väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, ainepädevus.

Pädevused on kõikidel õppijatel mingil tasemel olemas ning nende jälgimine ja suunamine on tulemuslikum õpetajate ja kooli-kodu koostöös. Õpetaja on selles koostöös suunaja, kes planeerib õppe- ja kasvatustöö põhisuunad, kaasates õpilase enda aktiivsust.

Mandoliini ainekava taotleb õpilasel järgmiste üldpädevuste kujunemist:

1. õpipädevus – läbi tõhusate õpistrateegiate juhtida õpitegevust; häälestada ja motiveerida õpitegevust mandoliiniõppes; olla avatud uutele teadmistele ning hinnata oma õpitegevust;
2. tegevuspädevus – luua tegevuseesmärke ja oskus näha ette oodatavaid tulemusi mandoliinimängu alal; valida huvitavaid tegevusvahendeid ja oskus teha koostööd.
3. väärtuspädevus – suutlikkus tajuda läbi muusika ja musitseerimise oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega, inimese looduga;
4. enesemääratluspädevus – oskus hinnata iseennast ja oma mängu, kujundada läbi mandoliiniõppe end isiksusena.
5. ainepädevus – kujuneb mandoliiniõppe kaudu läbi nooremas ja vanemas astmes saavutatud õpitulemuste alusel.

Õpitulemused

Mandoliiniõppe ülesandeks on õpilase muusikaliste ja loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine, et aidata kujuneda isiksusel, kes:

1. mõtleb loovalt;
2. oskab oma mandoliiniõpet eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
3. suudab valida repertuaari vastavalt omandatud tasemele;
4. on järjepidev, harjutab igaks tunniks iseseisvalt;
5. oskab teha iseseisvat tööd, on valmis koostööks;
6. suudab analüüsida oma mängu ja koosmusitseerimist;
7. omab mandoliinimängu oskusi, tehnilisi võtteid ja muusikateoreetilisi teadmisi vastavalt ettenähtud tasemele (välja toodud iga astme juures eraldi);

8. omab teadmisi esinemiskultuurist (õigeaegne kohaletulek, lavale minek, lavalt tulek, laval käitumine, esinemisriietus jms);
9. hoiab oma pilli; teab ja tunneb oma pilli esmaseid hooldusnõudeid.

Õpisisu astmeti

Noorem aste I (1.-2. kl)

Nädalas 2 tundi.

Käsitletavat teemad:

1. muusika kui kunstiga tutvumine
2. pillihoid, käte asend ja töö
3. õige lipitsa/medika hoid ja tooni tekitamine
4. vasaku käe mänguvõtted esimeses positsioonis
5. kahe käe vaheline koordineerimine
6. rütmivõttete tundmine ja mängimine
7. lugude õppimine traditsioonilisel (kuulan ja mängin järele) meetodil
8. lugude õppimine lihtsama noodikirja (tabulatuuri) meetodil
9. vormitaju arendamine: läbimäng, osad
10. paaris- ja kolmeosalise meetrumi tajumine ja mängimine: 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõdud
11. tehniliste ja muusikaliste oskuste arendamise harjutused
12. lihtsamate akordidega saatmine
13. funktsionaalharmonia õppimine kuuldeliselt: I (toonika), IV (subdominant), V (dominant)
14. eesti pärimusmuusika repertuaariga tutvumine
15. improviseerimise ja lihtsama varieerimise harjutused
16. kuni kahe võtmemärgiga helistike mängimine duuris ja mollis
17. lihtsamate lugude transponeerimine nii sama mänguvõtte (teisel keelel) kui ka õpitud helistike piirides
18. koosmuusitseerimine õpetajaga ja erialapilli rühmas nii unisoonis kui saatepilli(de)ga, oma mängu sobitamine rühma kõlapilti
19. muusika kuulamine, eelkõige oma õpetaja esituses ja helisalvestustelt, arutlus õpetajaga
20. pilli hooldamine ja häälestamise harjutamine

Hindamise põhimõtted:

- pidev sõnaline hinnang ja ka hindeline (5-palli süsteemis);
- kokkuvõttev hindamine (sh sõnaline hinnang) 3 korda aastas
- hindelised esinemised õppeaastas: kontsertidel trimestrite lõpus (a'2 palaga, üks neist võib olla ansambliga), tehniline arvestus vähemalt 1 kord õppeaastas (võib olla ka ühe

trimestri hindelise esinemisena).

Noorem aste II (3.-4. kl)

Nädalas 2 tundi.

Käsitletavad teemad, lisaks eelneva taseme mängutehnikale ja oskustele:

1. tutvumine teiste maade repertuaariga (näiteks: Soome, Rootsi, Venemaa, Ukraina, Iiri, Ameerika)
2. erinevate rütmifiguuridega saatmine
3. kuni kolme võtmemärgiga helistike mängimine duuris ja mollis
4. noodikirja õppimine
5. noodist mängimise harjutamine
6. muusikaliste kaunistuste kasutamine
7. süngoobi ja pide mängimine
8. triooli rütm
9. *tremolo*
10. topeltnootide mängimine
11. kaashääle loomine kuulmise ehk nn. "kõrva" järgi
12. sekunda mängimise lihtsamad võtted
13. improviseerimise harjutamine
14. harmooniliste funktsioonide kasutamine, lisaks II ja VI astme kolmkõlad
15. vormiosad: lause, fraas, motiiv
16. dünaamiliste väljendusvahendite *piano* ja *forte* kasutamine
17. lihtsamate pillilugude noodistamine
18. musitseerimine ansambelis
19. muusika kuulamine, eelkõige oma õpetaja esituses ja helisalvestustelt

Hindamise põhimõtted:

- pidev sõnaline hinnang ja ka hindeline (5-palli süsteemis);
- kokkuvõttev hindamine (sh sõnaline hinnang) 3 korda aastas
- hindelised esinemised õppeaastas: kontsertidel trimestrite lõpus (a'2 palaga, üks neist võib olla ansambliga), tehniline arvestus vähemalt 1 kord õppeaastas (võib olla ka ühe trimestri hindelise esinemisena).

Noorema astme lõpetamisel esinemine üleminekueksamil 3 erineva palaga.

On omandanud järgmised ainepädevused:

1. õpipädevus – on motiveeritud õpitegevusest mandoliiniõppes ning hindab oma õpitegevust;

2. tegevuspädevus – oskab näha ette oodatavaid tulemusi mandoliiniõppe alal ja oskab teha koostööd.
3. väärtuspädevus – oskab läbi mandoliinimuusika näha seotust oma ja teiste rahvaste kultuuriga
4. enesemääratluspädevus – oskab hinnata iseennast ja oma mängu
5. ainepädevus – kujuneb mandoliinimängu oskus nooremas astmes omandatud õpitulemuste alusel.

Lõpetamisel saab õpilane tunnistuse, mis annab edasiõppimise võimaluse vanemas astmes.

Vanem aste (5.-7. kl)

Nädalas 2 tundi.

Vanema astme temaatika, lisaks eelnevate astmete mängutehnikale ja oskustele:

1. spetsiifiliste kaunistuste omandamine (n. libistamine e. *slide*, rullumine e. *roll-on*, ülespidine legato e. *hammer on*, alaspidine legaato e. *pull off*, *triller* jm.)
2. varieerimisvõtete harjutamine
3. saate mängimine keerulisemate akordide ja rütmifiguuridega
4. vasaku käe mänguvõtted teistes positsioonides
5. meloodiahäälele kaashääle ja saatepartiide loomine
6. põhifunktsioonide piires (I, IV, V) harmoneerimine
7. keerulisemate taktimõõtudega (6/8, 5/4, 7/4) tutvumine
8. lihtsama harmoonilise järgnevuse põhjal improviseerimine
9. kuni 5 võtmemärgiga helistike mängimine duuris ja mollis
10. ansamblimängu kogemuste süvendamine
11. arpedžode mängimine

Õpilane peaks olema võimeline esinema vajadusel ka väljaspool kooli toimuvatel üritustel soolopaladega; osa võtma konkurssidest ja festivalidest.

Hindamise põhimõtted:

- pidev sõnaline hinnang ja ka hindeline (5-palli süsteemis);
- kokkuvõttev hindamine (sh sõnaline hinnang) 3 korda aastas
- hindelised esinemised õppeaastas: kontsertidel trimestrite lõpus (a'2 palaga, üks neist võib olla ansambliga), tehniline arvestus vähemalt 1 kord õppeaastas (võib olla ka ühe trimestri hindelise esinemisena).

Vanema astme lõpetamisel esinemine lõpueksamil 4 palaga.

Lõpetamisel saab õpilane tunnistuse.

On omandanud järgmised ainepädevused:

1. õpipädevus – läbi tõhusate õpistrateegiate juhib õpitegevust; oskab häälestada ja motiveerida õpitegevust mandoliiniõppes; on avatud uutele teadmistele ning hindab oma õpitegevust;
2. tegevuspädevus – oskab luua tegevuseesmärke ja oskab näha ette oodatavaid tulemusi mandoliinimängu alal; oskab valida huvitavaid tegevusvahendeid ja oskab teha koostööd;
3. väärtuspädevus – suudab tajuda läbi muusika ja musitseerimise oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega, inimese looduga;
4. enesemääratluspädevus – oskab hinnata iseennast ja oma mängu, oskab kujundada läbi mandoliiniõppe end isiksusena;
5. ainepädevus – kujuneb mandoliiniõppe kaudu nooremas ja vanemas astmes saavutatud õpitulemuste alusel.